

Dünya şöhrətli maestro

Dekabrın 9-da Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında Azərbaycanın görkəmli bəstəkarı, dirijor Niyazinin 110 illik yubileyinə həsr olunmuş konsert keçirilib. Gecədə Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri (bədi rəhbər və baş dirijor Xalq artisti Rauf Abdullayev, dirijorlar Fuad İbrahimov, Mustafa Mehmandarov), həmçinin istedadlı solistlər çıxış ediblər.

Qeyd olunub ki, tanınmış bəstəkar, maestro Niyazi sovet dövrü musiqimizin fitri istedadı malik görkəmli bəstəkarlarından olub. İnsanlarda Niyaziyə olan məhəbbət, onun əlləri, plastikası, polad iradəsi və güclü xarakterə malik olması, eləcə də digər özünəməxsus xüsusiyyətləri barəsində italyalı bəstəkarlar və başqa sənət nümayəndələri dəyərli fikirlər səsləndiriblər.

Niyazi haqqında danışanda biz ilk növbədə Azərbaycanda simfonik musiqinin təşəkkülü və inkişafı dövrünə nəzər salmalıyıq. Burada bir tərəfdən onun özünəxas ifaçılıq xüsusiyyətləri, digər tərəfdən isə yaradıcılığı özünü göstərir.

Dirijorluq sənəti musiqi sahəsində XIX əsrdən geniş yayılmağa başlamışdır. Bu sahəyə dünyanın hər yerindən bir çox sənətkarlar öz töhfələrini vermişlər. Niyazi bu sahədə fərqli bir obraz yaratmış, bu sənətin inceliklərinə dərinlənə yiyələnmişdir. Onun adı musiqi tarixinə qızıl hərflərlə yazılmışdır.

Zülfüqar Hacıbəyovun oğlu Niyazi Hacıbəyov-Tağızadə uşaqlıq illərindən Üzeyir Hacıbəyli, Müslüm Maqomayev, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Cəlil Məmmədquluzadə, Nəcəf bəy Vəzirov, Hüseyn Cavid kimi dövrünün tanınmış sənət adamları, görkəmli yazıçılar arasında böyüyüb boya-başa çatıb. O, 1935-ci ildə "Rast" və "Şur" muğamlarını nota salıb. Niyazi 1934-cü ildə "Zaqatala süitəsi"ni yazıb və 1944-cü

ildə ikihissəli "Qəhrəmanlıq" simfoniyası üzərində işini bitirib.

Çıxış edənlər xatırladıblar ki, Niyazinin 1942-ci ildə yazdığı "Xosrov və Şirin" operası musiqi dramaturgiyasının çoxplanlı olması, psixoloji gərginliyi, xor səhnələri və opera epizodlarının ifadəliliyi ilə fərqlənir: "Dirijorun 1949-cu ildə yazdığı "Rast" simfonik muğamı dramaturji bitkinliyi, güclü emosional təsiri, zəngin melodikası, xüsusilə harmonik dilinin əlvanlığı və ifadəliliyi ilə seçilir. "Rast" müəllifin rəhbərliyi ilə bir çox xarici ölkələrdə səslənib, həmçinin Çexiyada "Suprafon", ABŞ-da "Rikordi"

musiqi şirkətləri tərəfindən qrammofon valına yazılıb. 1951–1952-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının dirijoru işləmiş Niyazi həmin illərdə SSRİ Dövlət mükafatına

layiq görüldü.

"Niyazinin "Konsert valsı" və s. simfonik əsərləri, fortepiano ilə orkestr üçün konserti klassik musiqi əsərləri hesab olunur. O, eyni zamanda "Təbrizim", "Dağlar qızı", "Vətən haqqında mahnı", "Arzu" mahnılarının müəllifidir. Niyazi, həmçinin Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq", C.Cabbarlının "Almas", S.Vurğunun "Vaqif", A.Korneyçukun "Polad qartal" dram tamaşalarına, eləcə də "Almas", "Kəndlilər", "Fətəli xan" və s. kinofilmlərə yazılmış musiqilərin müəllifidir.

Fidan HÜQUQQIZI